

ZDRAVJE V OBČINI MOZIRJE

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) vsako leto pripravi statistične podatke o zdravju v 212 slovenskih občinah. Na ta način lahko vsaka občina prepozna izzive in svojo vlogo tudi na področju varovanja, ohranjanja in krepitev zdravja. Podatki niso namenjeni primerjavam z drugimi občinami, saj na njihovo vrednost med drugim vpliva število prebivalcev in velikost preučevanega problema v posameznih občinah. Sestavni del projekta Zdravje v občini je spletna aplikacija, ki omogoča takojšen in interaktiven vpogled v zgoraj opisane podatke. Aplikacija je na voljo na spletnem naslovu <http://obcine.nijz.si>.

Zadnja publikacija je bila izdana leta 2020 in vključuje podatke preteklih let. Občina Mozirje je po zadnjih podatkih NIJZ za leto 2018 povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,06, kar jo znotraj Savinjske regije uvršča na enajsto mesto med 31 občinami. Občina odstopa od slovenskega povprečja z nižjim prirastom prebivalstva (2018: Mozirje 3,4 ‰, Slovenija 6,8 ‰) in višjo stopnjo delovne aktivnosti (2018, stari 15-64 let: Mozirje 68,3 %, Slovenija 64,4 %).

V 10 od 35 spremljanih kazalnikov, s katerimi so ocenjevali zdravje prebivalcev slovenskih občin, se statistično značilno razlikuje (boljše, slabše, neopredeljeno) od povprečja preostale Slovenije.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina še v treh kazalnikih. Zaznan je višji delež presejanih žensk, starih 20-64 let, v Programu Zora (povprečje 1.7.2015-30.6.2018: Mozirje 76,1 %, Slovenija 71,7 %), nižja stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zloma kolka pri starejših od 65 let (povprečje 2014-2018: Mozirje 2,8/1000 prebivalcev, Slovenija 6,5/1000 prebivalcev) in nižja povprečna bolniška odsotnost, ki je v občini v letu 2018 znašala 15,3 koledarskih dni nezmožnosti za delo na delovno aktivnega prebivalca, medtem ko znaša slovensko povprečje 16,4 dni.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije pa je zaznati v nižjem deležu presejanih žensk, starih 50-69 let, v Programu DORA (1.1.2018-31.10.2019: Mozirje 70,0 %, Slovenija 76,2 %) in višji stopnji klopnega meningoencefalitisa (povprečje 2009-2018: Mozirje 22,1/100.000 prebivalcev, Slovenija 9,2/100.000 prebivalcev).

V primerjavi s preteklimi obdobji v občini Mozirje zaznavajo upadanje prometnih nezgod z alkoholiziranim povzročiteljem, upadanje bolezni, neposredno pripisljivih alkoholu (15 let in več), upadanje umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let), upadanje umrljivosti zaradi vseh vrst raka (0-74 let), upadanje bolnišničnih obravnav zaradi astme pri otrocih in mladostnikih (0-19 let), ter porast odzivnosti v Programu Svit. Poleg tega je zaznati porast poškodovanih v transportnih nezgodah in porast bolniške odsotnosti. Število bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi (35-74 let) in novih primerov raka (novo odkriti raki razen nemelanomskega) upada. Vrednotenje zadnjih dveh kazalnikov ni enoznačno. Podatki lahko odsevajo dejanski upad navedenih bolezni (ter varovalnih dejavnikov in dejavnikov tveganj za njih), kot tudi možnost poznega prepoznavanja teh bolezni med laiki ter odseva učinkovitost in organiziranost zdravstvene oskrbe na vseh ravneh. Kazalnik telesni fitnes otrok, starih 6 do 14 let, ki meri njihovo gibalno učinkovitost (telesni fitnes se izračuna kot povprečna vrednost štirih gibalnih nalog - dviganje trupa, tek na 600 m, predklon na klopici, vesa v zgibi), se je v letu 2018 glede na leto 2014 izboljšal.

Vrednosti kazalnikov so informativne narave in lahko služijo občini ter drugim deležnikom pri spremljanju stanja zdravja v občini skozi leta in iskanju razlogov zanj ter odločanju o ukrepih za krepitev in ohranjanje zdravja. V vseh dosedanjih prikazanih publikacijah Zdravje v občini (2016, 2017, 2018, 2019 in 2020) občina Mozirje statistično značilno odstopa od slovenskega povprečja z **višjo stopnjo delovne aktivnosti, višjim deležem prometnih nezgod z alkoholiziranim povzročiteljem in višjo presejanostjo v Programu Zora**. Gre za kazalnike, na katere je mogoče vplivati s skupnim delovanjem deležnikov lokalnega okolja.

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Območna enota Celje

Skupina za nenalezljive bolezni

Kontakt: Lucija Beškovnik, lucija.beskovnik@nijz.si, 03 4251 194